

Latviešu vēsturisko zemju likuma mērķis ir veicināt latviešu vēsturisko zemju iedzīvotāju kopējo apziņu, identitāti un piederību Latvijai, kā arī garantēt latviešu vēsturisko zemju kultūrvēsturiskās vides un kultūrtelpu saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību nākamajām paaudzēm. Likumā definēti valsts un pašvaldību pienākumi, politikas un rīcības plānošana un finansēšana, kā arī ieviešanas uzraudzība. Izveidota Latviešu vēsturisko zemju attīstības padome, kas koordinē valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldību sadarbību un lēmumu pieņemšanu jautājumos par latviešu vēsturisko zemju identitāti, kultūrvēsturiskās vides un kultūrtelpu saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību.

Piebalgas apmeklējuma laikā, kad vēl vēsturisko zemju likums nebija pieņemts, Valsts prezidents Egils Levits sacīja: "Man šķiet, Piebalga ir ļoti īpaša un blīva Latvijas kultūrvēsturiskā daļa, kas teritorijas un iedzīvotāju skaita ziņā nav pārmērīgi liela, taču ir ļoti daudz devusi latviešu tautai, nācijai un visai Latvijas valstij. Tāpēc ir jādodomā, kā šo devumu turpināt nākotnē. Ja paskatāmies, kā Piebalga attīstās mūsdienās, mēs redzam, ka šeit ir daudz dažādu iniciatīvu un interesantu projektu, arī ražošana, kas attiecīgi veicina to, ka Piebalga ir ļoti pievilcīga dzīvesvieta. Būtu mēs redzam, ka Piebalga veido vienu īpašu kultūrtelpu Latvijas kontekstā, kas pieprasa mērķtiecīgu rīcību, lai to uzturētu un attīstītu."

Sakot Piebalga, nedomājam Vecpiebalgu vai Jaunpiebalgu. Bet pašā Piebalgā aizvien ir – mēs un šie. Par to, kādi ir vecpiebaldzēni, kā domā izmantot iespēju izcelt savu kultūrtelpu, parādīt lepnumu par savu identitāti, saruna ar vecpiebaldzēniem vairākās paaudzēs DAIGU ŠATROVSKU, LAUMU BALODI, BENITU ZVEJNIECI un pirms vairākiem gadu desmitiem ienākušajiem – LĪVU GRUDULI, INGŪNU BAUERI un ILONU MUIŽNIECI.

Tepat saprecējās, veidojās stipras dzimtas

D. Šatrovska: - Smejot, ka manī ir 25 procenti piebaldzēna. Ciltskoks rāda, ka "Mūrniekos" dzīvojam vienpadsmitā paaudzē. Mans sencis Kamars, iespējams, ir no Vidzemes lībiešiem. Kamars nozīmē šūpot. Var būt arī kamara - garoza.

L.Grudule: - Piebalgā ir daudz no lībiskā, un daudzi to jau ar ko citu.

D.Šatrovska: - Kad biju maza, man šķita, ka piebaldzēns, tas ir kas briesmīgs. Mamma ir no Kaives puses, netālu ir Ašupīte, robeža starp Piebalgu un Skujeni. Vienā pusē bija cilvēki, otrā piebaldzēni. Par tēvu tika teikts - piebaldzēns apprecēja sievu no turienes. Tas nebija cienījams. Esmu tēva meita, arī mēdzu ātri saskaidzēt.

Bērībā Vecpiebalgas "Mūrniekos", kur tagad dzīvoju, man ļoti nepatika. Tur kaimiņos nebija bērnu kā mammas mājās Skujenē. Tur viss bija vienkāršāk, ierāpties vecmammai klēpī bija pašsaprotami. "Mūrniekos", kā smejas, bija tāda kā cariskās Krievijas inteliģence. Saprātu, ka vecaistēvs mani mīlēja, bet neatceros, ka būtu paņēmis klēpī. Vecāmma bija jāuzrunā uz jūs. Tantīna, vecās-

mammas māsa, tikai tā. Plauktā stāvēja konfektes, tās bija jāpalūdz.

Vai visi piebaldzēni, vai tēvs un es, esam *dumsirdīgi* – ļoti ātri saskaidzējamies, un tikpat ātri tas pāriet. Tēvs bija pamatīgs. Ja kaut kas jādara, nedod Dievs, kādu pasaukt palīgā. Es pats varu. Ja ne pats, vispār ne. Jaunībā viņam patika dziedāt, dejojot, būt uz skatuves.

L.Balode: - Mamma dzimusi Vecpiebalgā "Jaungrūžu" mājās, kuru vairs nav. Te senči no 17.gadsimta. Izpētīts, ka esmu piebaldziete desmitajā paaudzē. Mamma devās uz vidusskolu Rīgā, studēja, apprecējās ar rīdzinieku. Visu mūžu tur nodzīvoja, bet es atgriezies. Skaistākās bērības atmiņas man saistās ar vasarām "Jaungrūžos". Te kaimiņi bērni bijām kopā, te svinējām Jāņus.

Apprecējos ar piebaldzēnu paaudzēs no Kapūnu dzimtas, ko "Puišķanā" aprakstīja Antons Austrīņš. Satikāmies Vecpiebalgā pie māšīcas. Kad vecaistēvs un vecāmāte aizgāja mūžībā, tad braucām pie vecātevas māšas Kaivē. Kad atgriezies Vecpiebalgā, daudzi mani saistīja ar vecomammu.

B.Zvejniece: - Esmu tikai pietāji paaudzē piebaldziete. Cits piebaldzēna lepniību uzskata par sliktu īpašību. Tā, protams, izpaužas dažādi – kāds ar tukšu galvu jūtas lepns, bet štrunts vien sanāk.

L.Bauere: - Ja esi ienācējs, neko daudz nedrīkstīklačoties un aprunāt, jo te rads rada galā.

L.Balode: - Viens brālis un māsa apprecas ar citas ģimenes brāli un māsu, to sauc par mietos iešanu. Vai tā var samīlēties? Bet tas ir ļoti daudzās ģimenēs. Tāpēc te ir rads radam galā. Vecaistēvs un vecāmma arī sagāja mietos. Iespējams, lai nebūtu jādala īpašums.

B.Zvejniece: - Cik tad tālu piebaldzēns varēja aizbraukt? Tepat palika, saprecējās, veidojās stipras dzimtas.

L.Grudule: - Kur tik piebaldzēni neaizgāja pasaulē, bet skaistākās meitenes bija Piebalgā, sievas mājās no svešuma neveda.

Te nekādi tūtiņdreijeri nav bijuši

- Ingūna kā rakstniece esat iepazīsusi un aprakstījusi dau-

Vecpiebaldzēni – piebaldzēni no Vecpiebalgas

■SAVĒJIE. Lauma Balode (no labās), Līva Grudule, Daiga Šatrovska, Ingūna Bauere, Ilona Muižniece, Dzintars Jukēvics un Benita Zvejniece.

dzus piebaldzēnus. Vai viņi ir atšķirīgi no liepājniekiem, jūsu novadniekiem?

L.Bauere: - Kādi bija piebaldzēni, varam spriest no "Mērnieku laikiem". Ja nebūtu romāna, kā mēs varētu zināt, kādi viņi bija? Piebaldzēniem svarīgs patriotisms, savs zemes pleķītis, izglītība - būt mācītam un, kā toreiz teica, - glītotam. Čakli cilvēki, var saprast, ka te nekādi tūtiņdreijeri nav bijuši, te cilvēki strādājuši un arī labi dzīvojuši. Liesa zemīte, bet viņi atrada, ar ko nodarboties, biznesmeņu ķēriens.

L.Grudule: - Un tam ir senas saknes. Tas ir veidojies gadsimtos. Izglītojies, atnes uz dzimto pusi gaismu un vēlēšanos dzīvot labāk. Gan materiāli, gan pilnvērtīgu garīgo dzīvi. Pēc simts gadiem varēs spriest par šolaiku paaudzi, kuru tagad vērtējam kritiski. Bet viss jau turpinās.

Latvija ir maza, bet esam tik dažādi. Cilvēkus veido daba, sākot ar ainavu, kurā ir kalni un lejas kā Piebalgā. Tā ietekmē sadzīvi, un piebaldzēni meklē, kā labāk dzīvot. Tiekšanās pēc izglītības, un visu laiku ir skats pāri kalnam, uz augšu, jo te nav līdzenumu kā Zemgalē.

Piebaldzēnam vēl raksturīgi, lai kur būsi, kādā brīdī atgriezies. Ja arī dzīvo citur, dod savu devumu Piebalgai. Dzīvo Anglijā, bet identificē sevi kā piebaldzēnu. Un varbūt pat vairāk nekā tie, kuri dzīvo Rīgā. Jau Austrīņš par Skalbi rakstīja – kā šajā praktiskajā vidē varēja rasties pasaku ķēniņš, pasaku rakstnieks! Piebaldzēni bērniem pasakas nestāstīja, vai nu tās bija teikas, vai stāsti ar reālu pamatu.

L.Bauere: - Esi iestrēdzis mālajā zemē. Runājot par tautastēriem, saka, ka piebaldzēniem tie ir pieticīgi. Stāvēt uz zemes, nevajag sapušķoties ar zīļu vainagiem. Galvenais, lai ir silti un glīti izskaties.

L.Balode: - Piebaldzēnam patīk košas krāsas, tāpēc viņš vienmēr izvēlas koši pelēko.

B.Zvejniece: - Ar rocību bija, kā bija. Brauca uz tirgiem, ko varēja, pārdeva. Vilnu pārstrādāja, no tās auda, jo nopirkt nevarēja. Katrs mājās auda vadmalu, šuva apģērbu. Piebalgai ir vairāk nekā 20 brunču variantu, kādas krāsas mājās bija, tādas svītras ieauda.

L.Grudule: - Tā veidojās gaume. Viens ir lielīšanās, bet iekšējās pašcieņas dziļumu parāda tautastērs.

Piebalga Latvijā ir pazīstams zīmols

- Kā jaunajai paaudzei ieaudzināt piederību Vecpiebalgai?

L.Grudule: - Nedomāju, ka tas kā īpaši jādara. Vispirms jau tas notiek ģimenē, bērnudārzs un skola to nostiprina. Piebalgā visos laikos skola bijusi stūrakmens, un nekas nav mainījies. Ir muzeji ar savu pienesumu. Noteikti nebūtu jāmetas kaut ko darīt ar pompu.

I.Muižniece: - Vai tiem, kuri te ienāk, dzīvo un strādā citur, ir tik svarīga piederība? Vai viņi iesakņosies?

D.Šatrovska: - Ja ne ģimenē, bērnudārzā, skolā nākamajai paaudzei dos ieskatu par Piebalgu.

Bērni to atklās saviem vecākiem.

L.Bauere: - Vecpiebalga mani ir ievilkusi. Jo vairāk rakņājos cilvēku dzīvēs, jo katra aizved pie nākamās personības. Tiesa, katrs cilvēka dzīve ir grāmatas vērtība. Kur nu vēl piebaldzēna.

-Vai arī citu novadu cilvēki piebaldzēnus uztver kā atšķirīgus?

L.Grudule: - Par to šaubu nav. Ir jautājums, ko lai mēs ar to iesākam. Tad jāsāk lepoties. Aizbraucam kaut kur – o, jūs no Vecpiebalgas. Un atkal atgriežamies pie tā, ka nenovērtējam to, ko darām. Nav tādas aktivitātes kā citur, kur prot sevi izcelt.

I.Muižniece: - Piebalga Latvijā ir pazīstams zīmols. Ja tev ir īpašums Piebalgā, tam ir cita vērtība. Īpašums Skujenē, bet saka, ka Piebalgā, tā ir papildu vērtība. Bet daudzās reformas robežas dažādi sagrozījušas.

I.Bauere: - Tie, kuri iegādājušies mājas ārpus Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas, gribētu to robežu kā zeķi izstiept.

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Ja vecpiebaldzēns ko dara vai kādu aicina, tad pašu labāko

- Kur ir tā Piebalgas unika-litāte?

L.Grudule: - Tiekšanās uz aug-šu. Ne tikai paspēlēt teātri, pade-jot, bet darīt to iespējami augstā līmenī.

D.Šatrovska: - Ko dziedāja Vecpiebalgas koris 20., 30.gados – operu ārijas. Ar kādiem instru-mentiem spēlēja pūtēju orķestris? Ar labākajiem. Baznīcā koncer-tēja Lūcija Garūta. Ja ko darām vai aicinām, tad pašu labāko.

L.Balode: - Un tiekšanās pēc izglītības.

L.Grudule: - Vecpiebalgas pa-gasta simbols ir ratiņš - gan prak-tiskais, gan mūžīgais dzinējs. Jaunpiebalgas karogā šatieris, ko-pā ar mūžīgo dzinēju ratiņu atklā-jas Piebalga. Tas ir lielās pasau-les modelis, horizontāli un verti-kāli kopā.

- Un Piebalgas izloksne?

L.Grudule: - Protams, nav daudz piebaldzēnu, kuriem valo-dā saglabājusies vietējā izloksne. Taču daudziem valodā parādās vārdi, izloksnes īpatnības. Celš, telš. Latviešu literārās valodas ie-tekmē izloksnes pazudušas. Ja ru-nājam par Piebalgas identitāti, tad pie izloksnes vajadzētu turēties. To nevar izdarīt mākslīgi, bet ar to var aizraut. Kaut vienu vārdu pa-ņem, izmanto.Nevienam citam tas nebūs svarīgi. Tev gan, jo esi piebaldzēns.

L.Balode: - Ja te dzīvo, tie vārdi arī dzīvo. Arī manai meitai valodā tie izsprūk.

I.Muižniece: - Pat korī var labi dzirdēt plato un šauro ē. Laikam jau tas iekodējies no aizlaikiem.

- Šodienas piebaldzēns gūst dzīves pamatu, dodas pasaulē, un kāds ir devums Vecpie-balgai?

L.Grudule: - Tas noteikti atnāk atpakaļ. Varbūt ne tik daudz fisis-kā veidā, bet cilvēks iet pasaulē ar to, ka ir piebaldzēns. Kaut ar kādu elementu pie apģērba. Būtiski to nepazaudēt, pamats jāiedod te.

I.Bauere: - Mums ir jāreķinās ar objektīviem procesiem Eiropā. Pasaule ir atvērta.

L.Grudule: - Tie, kas esam te, turam to pamatu, lai savu iden-titāti varam ieraudzīt. Tas arī viens no muzeju uzdevumiem, lai cilvēks var ieraudzīt, padomāt, aizdomāties. Piebalgas muzeju apvienības “Orisāre” misija - at-klāt Latvijas sabiedrībai vēsturis-kā Piebalgas novada kultūrvēstu-risko unikalitāti un daudzveidību, aktualizējot izcilo piebaldzēnu dzīves stāstus viņu dažādajās dzimtas mājās, kas saglabājamās nākamajām paaudzēm kā latvis-kās identitātes paraugi un nacio-nālās pašcieņas avoti. “Kalna Kaibēnos” kā mācību grāmatā ir stāsts, ka piebaldzēns izglītības dēļ gatavs iet pāri šķēršļiem, at-griezties un dot citiem. Mēs va-ram to pašu, ko citi un citur.

Esmu pārliecināta, ka pēc gadu desmitiem par piebaldzēniem teiks to pašu. Nenovērtējam to, kas mums notiek apkārt. Redzam tikai tos cilvēkus, kuru darbs ir publiskis vai business prasa aktīvu marketingu. Bet līdzās ir cilvēki, kuri vienkārši dzīvo un tura to kanti. Ne jau tāpēc, ka viņiem tas ir kāds uzdevums, bet tāpēc, ka tā-da ir viņu būtība. Žēl, ka to novēr-tējam par vēlu, bieži vien, kad šo cilvēka vairs nav, kad saprotam, ka varēja pajautāt to un to.

Vajag ieklausīties. Vecpiebalga ir apbrīnas pilna vieta. Un dziļā-kais slānis ir aizlaikos, jo te cilvē-ki dzīvojuši vienmēr. Katrā senā-

■ ZIEMA VECPIEBALGĀ. Dziļi sniegi. Sals. Naktī zaigo zvaigznes. Sper lausks. Dienā saule spēlējas ar ledus kristāliem. Apkārt miers. Kuras plīts, smaržo kāposti un cepetis. Istabā silti.

kā dzimtā ir kādas saites ar diža-jiem piebaldzēniem. Par viņiem stāsta leģendas. Tas dižgaru blī-vums tik nelielai vietai ir milzīgs un krustošanās iespējamāka nekā citur. Aktīvistu lokam jāizdomā, ko varam iegūt ar vēsturisko zem-ju likumu un programmu, kā va-ram stiprināt savu identitāti. Galvenais, lai priekšgalā ir kāds vilcējs.

I. Bauere: - Piebaldzēnam va-jag nevis tā, kā ir citiem, bet la-bāk. Darīt, kā nedara citi. Skolā vajag labāko, uzaicina Kron-valdu. Kāpēc mums vajadzēja no-vada svētkus nedēļas garumā? Lai nav kā citiem. Vecpiebalgas Viesistaba, atpūtas vieta birzītē, ar savu noformējumu ir kā nevie-nam. Tādas lietas uzsvirkstī. Pa-matojums var nebūt, bet tā darām, paši to nepamanām.

L.Grudule: - Tā ir tā identitāte, ka viss vienkārši notiek. Piebaldzēns sevi ir lepns, bet ik-dienā neies un nestāstīs, nerunās, nedemonstrēs sevi. Iet pašcieņas pilnā stājā un dara. Kad atbrauk-si ciemos, nekritīs ap kaklu un ne-aicinās pie klātiem galdiem.

L.Balode: - Bet nepaēdis ne-viens ciemiņš netiks laists prom. Reku, šķīvis, cienāties ar to, ko paši ēdam.

L.Grudule: - Bet tas nav tik at-vērti. Jo ilgāk te dzīvoju, jo mazāk saprotu. Jaunībā šķita, ka te ir ci-tādi cilvēki, bet, kad bija jānofor-mulē, nekas jau neiznāca. Tagad vienalga šķiet, ka cilvēki ir atšķi-rīgi. Esmu no Mētrienas, purvu ielenktas vietas starp Vidzemi un Latgali. Sevi saistu ar Vidzemi. Vecmammai raksturā bija citā-dums, tāpēc man piebaldzēnus vieglāk saprast, bija vieglāk iedzi-voties.

I.Bauere: - Kaut te izauguši ma-ni bērni, aizvien brīžam jūtos kā ienācēja. Kad pēc augstskolas at-nācu, nezināju, kā kolēģes kolho-za kantorī uzrunāt. Bija grūti ie-dzīvoties.

B.Zvejniece: - Citu arī pēc ga-diem 40 nepieņem.

L.Grudule: - Tu neesi tas, kas neesi.

L.Balode: - Ko nozīmē - nees-mu pieņemts? Vai jāskrien drau-dzēties? Piebaldzēns ir atturīgs, bet, ja sāksi runāties, vai neatbil-dēs?

I.Bauere: - Mums ir stereotipi. Arī citur laukos ienācējam sevi ir jāpierāda, tad pieņems. Varbūt

pati biju vīzdegunīga kurzemnie-ce.

Robežas ir stingri iezīmētas

- Kas ir Piebalgas kultūrtel-pa?

L.Grudule: - Ja spējam identi-ficēt vietas īpatnības, kas manto-tas cauri gadiem, tad ir kultūrtel-pa. Piebalgā tā ir, bet, te dzīvojot, to neredzam. Kad aizbraucam pie suitiem, tur sagaida liels uz-raksts.

- Kas liedz uzlikt uzrakstu?

L.Grudule: - Kādam kultūrtel-pa ir jānoformulē. Ir jānonāk līdz Piebalgas kultūrtelpas attīstības vīzijai. Piebalga ir to pelnījusi. Lai runātu par tās dižo pagātni, šodien un nākotni, jābūt, uz ko balstīties, jābūt vadlīnijām. Kā teica Pauls Putniņš, piebaldzēns, dramaturgs, – neapzināmies dziļo kultūras rakumu, cik daudz šai vietai ir dots. Kultūrtelpa nav tikai kopā dziedāšana un dejošana. Tā kuģa apakšdaļa ir lielāka nekā augšdaļa. Protams, pajautājot pir-majam pretimnācējam, kas tāds īpašs ir Piebalgā, atbildēs, nekā tāda jau mums nav. Taču tā nav tiesa.

Pēc reformas esam pašķīdināti. Kas mums atliek? Ir jādara tiem, kam rūp. Domubiedriem jārada vīzija, ejot dziļumā nākotnes vār-dā.

D.Šatrovska: - Ir jānāk kopā. To nevar izdarīt mākslīgi, aicinot, lai sanāk.

L.Grudule: - Tas nav jādara katram. Aktīvistu lokam jāizdo-mā, ko varam iegūt ar Latviešu

vēsturisko zemju likumu, ko pie-dāvās programma, kā izmantot ie-spējas, lai stiprinātu savu iden-titāti. Tas muzeju uzdevums, pro-tams, piesaistot citus. Jāturpina tas, ko darām.

- Jaunpiebalga un Vecpiebalga latvietim vidējam ir Piebalga.

I.Muižniece: - Vai esat dzirdē-juši, ka vecpiebaldzēni saka - Piebalga. Viņiem ir Vecpiebalga. Jaunpiebaldzēni saka, ka ir pie-baldzēni, mēs esam vecpiebaldzē-ni. Varbūt tas iedzīvojies, jo Jaunpiebalgā bija kolhozs “Pie-balga”.

L.Grudule: - Tas ir stāsts par vietējo kopienu, un katrai tas ir savs. Vēsturiski novada teritoriju var uzzīmēt, bet katras vietas identitāte ir vienlīdz svarīga. Ja Jaunpiebalga un Vecpiebalga kat-ra turēs savu kanti – lūk, tā ir Piebalga. Kad kāds atbrauc uz Piebalgu, tad mūsu uzdevums ir stāstīt, ka esi Vecpiebalgā, brauksi tur un būsi Jaunpiebalgā. Tā atšķi-rība ir, bet to nevar noformulēt. Ir - mēs (ar plato ē) un šie.

B. Zvejniece: - Varbūt kādreiz abi kašķējās un tas paaudzēs nāk līdzī. Kad satiekas uz ceļa, viņi ta-ču nekaujas.

L. Balode: - Interesanta būtu statistika, cik jaunpiebaldzēnu un vecpiebaldzēnu saprecējušies.

L.Grudule: - Bet, ja vecpiebal-dzēns un jaunpiebaldzēns kaut kur ārpusē ir kopā, viņi ir vienota fronte – mēs no Piebalgas. Pro-tams, tas vienmēr ir arī mazliet teātris. Man šķiet, vecpiebaldzēns ir praktiskāks, stingrāks uz zemes, ar lielāku saimniecisko aprēķinu, kamēr jaunpiebaldzēns ir vairāk pa gaisu.

I.Muižniece: - Viens no pēdē-jiem kariem bija “Jāņaskolas”, Dārziņa muzeja, nodošana “Orisārei”.

L. Grudule: - Tas bija Kultūras ministrijas, ne Vecpiebalgas lē-mums. Tā kā esmu ienācēja, varē-ju paskatīties racionāli. Pat nesa-pratu, par ko katrs uztraucas. Abiem šķita, ka kaut kas tiek at-ņemts. Tagad saprotu labāk. Bet tie muzeji ir tur, kur tie ir. “Jāņaskola” ir Jaunpiebalgā. Un noteikti jaunpiebaldzēniem Emīls Dārziņš ir tuvāks nekā vecpiebal-dzēniem, un nav, ko dalīt. Kurš apsaimnieko ēku, nav taču svarī-gi.

I.Muižniece: - Bet robežas ir stingri iezīmētas. To labi redzam muzejos. Vietējā kopiena, kas ap-meklē “Saulrietus”, neiet uz “Jāņaskolu”, tāpat kā jaunpiebal-dzēni nenāk uz muzeju pasāku-miem Vecpiebalgā. Tas labi lieci-na, ka katrai vietai ir savas vērtī-bas. Jaunpiebaldzēniem Emīls Dārziņš, vecpiebaldzēniem – Kārlis Skalbe, brāļi Kaudzītes, Antons Austrīņš.

B.Zvejniece: - Uz “Jāņaskolu” brauc tie piebaldzēni, kuri ir ienācēji.

L.Grudule: - Savukārt jaunpie-baldzēni vienmēr pratuši eleganti izmantot brāļus Kaudzītes. Vai vi-ņi savu Ķenci būtu ieraudzījuši, ja vecpiebaldzēni brāļi Kaudzītes nebūtu uzrakstījuši “Mērnieku laikus”?

I. Bauere: - Literatūrzinātnieks Valdis Egle izpētījis, ka vārds Slātava ir no slāt, kas nozīmē lie-liem soļiem iet. Čangaļi ir pabiras, kad izkuļ graudus. Tāda bijusi brāļu Kaudzišu attieksme.

Vai divi kodoli veidos vienu veselu

- Vai Piebalgas kultūrtelpas vī-zija, nostiprināšana kultūrpoli-tikā jāveido Jaunpiebalgai un Vecpiebalgai atsevišķi vai ko-pā?

L.Grudule: - Mēs runājam par Piebalgas vēsturisko zemi. Katrai jāidentificē savas īpatnības, un tie divi kodoli veidos vienu veselu. Kad satiekamies, varam paust da-žādus viedokļus, bet tā ir viena – Piebalgas kultūrtelpa. Tāpat kā Latvija Eiropas kopainā.

Jābūt vienotam mērķim. Nedomāju, ka esam sliktāki par suitiem vai 19.gadsimta piebal-dzēniem. Protams, ir cits laiks un situācija, bet jauda mums ir: gan Kronvalda kā ienācēja, gan Jurjana kā klusā virzītāja.

B.Zvejniece: - Man jau tomēr šķiet, ka tas vecpiebaldzēns ir gal-vas tiesu augstāk nekā kaimiņi. Ja mēs nolemtu izstrādāt kādu stratē-giju par Piebalgu, noteikti aicinā-tu arī jaunpiebaldzēnus, darītu ko-pā. Viņi gan mūs neaicinātu. Izstrādātu savu.

I.Muižniece: - Vai viņi, sēdot pie galda, tā runātu par mums?

- To varēsiet lasīt janvārī “Druvā”. □

VECPIEBALGĀ PIERAKSTĪTI TICĒJUMI

- Ja jaunā gadā liek kurpes pie durvīm, tad būs laime.
- Jaungadā nevajaga vārit sausu zirņu, ja vāris, tad visu jauno gadu būs jāraud.
- Jauna gada rītā nevajaga naudu skaitīt, jo tādā gadījumā būs visu gadu rūpes par naudu.
- Ja grib daudz naudas, tad spaļus vajaga jauna gada vakarā piekailsit durvju priekšā.

Avots prof.Pētera Šmita “Latviešu tautas ticējumi”

Lappusi sagatavojusi SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".